

A SZÍVKÖRTÁNC NONPROFIT BT. ÁLTAL MŰKÖDTETETT
MOSOLYGÓ ALMA PÉCS CSALÁDI BÖLCSŐDE
SZAKMAI PROGRAMJA

Mosolygó Alma Pécs Családi Bölcsőde

7627 Pécs, Wass Albert út 11.

Készült: 2021. január 1.

Módosítva: 2021 szeptember 1.

2022. május 9.

ADATOK

A családi bölcsőde neve: Mosolygó Alma Pécs Családi Bölcsőde

Címe: 7627 Pécs, Wass Albert út 11.

Telefonszáma: +36-20/2500306

e-mail címe: mosolygoalmacsana@gmail.com

nyitvatartás: H-P 7.30-13.30

Ellátási terület: Pécs település, Baranya megye

Férőhelyszám: 7

A fenntartó neve: Szívkörtánc Nonprofit Betéti Társaság

Székhelye: 7627 Pécs, Wass Albert út 11.

Ügyvezető: Bernáth-Vaslabán Krisztina

e-mail címe: szivkortancbt@gmail.com

A programért felelős személyek adatai:

Név: Bernáth-Vaslabán Krisztina

Beosztás: A családi bölcsőde vezetője, szociális munkás, óvodapedagógus

Cím: 7627 Pécs, Wass Albert út 11.

Telefon: +36-30/4326903

e-mail: krisztina.vaslaban@gmail.com

Készítette:

Bernáth-Vaslabán Krisztina (e-mail: krisztina.vaslaban@gmail.com)

A MOSOLYGÓ ALMA PÉCS CSALÁDI BÖLCSŐDE KÜLDETÉSE

A családi bölcsőde elődje a Más-Forma Egyesület által 2012-ben létrehozott családi napközi, majd 2012-2020-ig Solymáron működött családi bölcsőde, mely azért jött létre hogy lassan, elfogadó és szeretetteljes közegben haladva megfelelő alapot szolgáltasson a gyermekeknek az óvodáskori sikeres szocializációhoz és az eredményes iskolai előmenetelhez.

Ennek érdekében a lehető legjátékosabb és legszabadabb, a világot a lehető legalaposabban megtapasztaló kisgyermekkorot biztosító, ugyanakkor az egyéni képességeket leginkább kibontakoztató, azokra a „legjobb időben” odafigyelő nevelési módszereket igyekszünk összegyűjteni.

Családi bölcsődénk családi házban üzemel egy 7 fő kényelmes befogadására alkalmas, barátságosan, természetes anyagú bútorokkal és eszközökkel otthonosan berendezett csoportszobában, valamint a hozzá tartozó jól felszerelt konyhában, öltözőben és fürdőszobában. A ház előtt 4 beállásos parkoló található az utcán.

Nyitvatartási idő: hétköznapokon, 7.30 és 13.30 között.

A bölcsődében elsősorban 1 és 3 (különleges méltányolást érdemlő esetekben 4) év közötti gyermekeket és az alternatív pedagógiák iránt érdeklődő családokat várunk, hat órás ellátásra.

A bölcsődében a Waldorf óvodapedagógiai elvek figyelembe vételével (de nem szigorú betartásukkal) alakítjuk ki a mindennapok rendjét, melyben a dolgok kötött egymásutániságával, a stabilitással, a családi, meleg légkör megteremtésével, illetve az ünnepkörök és népi hagyományok megtartásával igyekszünk a gyermekek számára szükséges érzelmi biztonságot megalapozni.

A Mosolygó Almában különböző kézműves és művészeti foglalkozásokkal, a szerepjátékok spontán „megszületését” elősegítő eszközökkel, az évszakokhoz igazodó tevékenységekkel, az önellátást, a szocializációt elősegítő foglalkozásokkal várjuk a gyerekeket.

A természet- és egészségvédelem hangsúlyt kap a mindennapokban. (Szelektíven gyűjtjük a hulladékot, komposztálunk, kertészkedünk a gyerekekkel együtt)

A foglalkozásokat a törvényben előírt családi bölcsőde képzéssel, illetve képzéssel rendelkező, és emellett lehetőleg pedagógiai, gyógypedagógiai vagy szociális területen diplomát szerzett (de a felsőfokú végzettség hiányában is ezeken a területeken tehetséges, tapasztalt) személyek vezetik.

Mivel a családi bölcsődében az étkeztetést saját konyháról oldjuk meg, ezért étel-intoleranciában szenvedő gyermekeket is befogadunk (pl.: glutén- illetve tejmentes diétát tartók). A napi menü összeállítása során a 37/2014. (IV. 30.)

EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról előírásait vettük figyelembe. Családi bölcsődénkben a szakmai ajánlásoknak megfelelően saját gondozó rendszer és körkörös gondozás folyik.

Kiemelten fontosnak tartjuk nevelőink szakmai előmenetelének biztosítását, mind tanfolyamokon, továbbképzéseken való részvétellel, mind vendég előadók meghívásával, testvérszervezetekkel való kapcsolattartással.

A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI

Szakmai programunk szorosan illeszkedik a Bölcsődei Nevelés-Gondozás Országos Alapprogramjához.

Célunk:

- Kisgyermek nevelése, gondozása, az egész család támogatása

Alapelveink:

- A család rendszerszemléletű megközelítése
- A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása
- A családi nevelés elsődlegességének tisztelete
- A kisgyermeki személyiség tisztelete
- A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe
- A biztonság és stabilitás megteremtése
- A fokozatosság megvalósítása
- Az egyéni bánásmód érvényesítése
- Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége
- A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Feladataink:

- Családok támogatása, a szülői kompetencia fejlesztése
- Egészségvédelem és az egészséges életmód megalapozása
- Érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése
- Megismerési folyamatok fejlődésének kísérése, segítése

Nagy hangsúlyt helyezünk a tanulásra, azaz a kisgyermek tapasztalatszerzésére, kiemelten fontos a gondozás megfelelő ellátása, sok lehetőséget biztosítunk a szabad játékra és a lehetőleg szabad levegőn végzett mozgásra, minden nap mondunk mondókákat, verseket és meséket, sokat éneklünk és többfajta alkotói tevékenységet is felkínálunk a gyerekeknek.

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

- szolgáltatást nyújtó személy: munkaszerződéssel alkalmazva, napi 8 órás munkaidőben, családi bölcsőde vezetői munkakörben, szolgáltatást nyújtó személy részére előírt 100 órás tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítvány
- segítő személy/ek: munkaszerződéssel alkalmazva, napi 6 órás munkaidőben, segítő munkakörben, érettségi és kisgyermeknevelő szakképzés

/pedagógusi végzettség és szakmai tapasztalat előnyt jelent/

- helyettes: igény szerint alkalmazva, szolgáltatást nyújtó személy részére előírt tanúsítvány vagy kisgyermeknevelő végzettség

A HELYETTESÍTÉS MÓDJA

A családi bölcsőde vezetőjének távolléte esetén a kinevezett szolgáltatást nyújtó tanúsítvánnyal rendelkező helyettes végzi az ellátást. A segítő távolléte esetén (amennyiben a gyermeklétszám azt indokoltá teszi) szintén a helyettes végzi a feladatait az ellátás folyamatossága és zavartalansága érdekében

A SZAKMAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI TERÜLETE ÉS IDEJE:

Jelen szakmai program érvényes a Szívkörtánc Nonprofit Bt. (székhely:7627 Pécs, Wass Albert út 11. adószám: 25314812-1-13) által működtetett Mosolygó Alma Pécs Családi Bölcsőde (telephely: 7627 Pécs, Wass Albert út 11.) területén, azt köteles betartani minden ott dolgozó személy, valamint elfogadni és elolvasni minden, a családi bölcsődébe gyereket beírató szülő, gondviselő.

ELLÁTÁSI TERÜLET: Baranya megye és Pécs

A szakmai program 5 éves időtartamra szól.

Kelt: 2021. január 1.

Érvényes: 2026. január 1.-ig vagy módosításig.

A SZÍVKÖRTÁNC NONPROFIT BT. ÁLTAL MŰKÖDTETETT MOSOLYGÓ ALMA PÉCS CSALÁDI BÖLCSŐDE MINŐSÉGPOLITIKÁJA

Mi, a Mosolygó Alma Családi Bölcsőde dolgozói elkötelezettek vagyunk a gyermekek egyéni képességeihez igazodó, azokat maximálisan kibontakoztatni képes nevelési módszerek iránt.

Hiszünk benne, hogy erre a családi életet modellül állító családi bölcsőde működési forma az egyik legalkalmasabb, mind önálló szocializációs közegként, mind az óvoda, iskola, nevelési tanácsadó kiegészítőjeként.

Munkánk során ezért kiemelten fontosnak tartjuk az inkluzív nevelési módszerek alkalmazását, melyek a nevelési folyamat minden egyes résztvevőjét figyelembe veszik a gyermektől a családon át a nevelést végző szakemberekig. Így biztosítjuk, hogy a jó szabadon szárnyalhasson és a lemaradó is segítségre, elfogadásra leljen. Mindezek érdekében igyekszünk saját elképzeléseinket régebbi, már bevált eszközökkel is erősíteni, például a Waldorf pedagógia egyes elemeit átvéve. Nevelési elveinket, módszereinket Ráduly Éva pedagógiáját és a Szívkörtánc című könyvében leírtakat alapul véve alakítottuk ki, figyelembe véve a Fehérkereszt Gyermekvédő Liga által kiadott: Családi napközi működésének követelményei című módszertani útmutató ajánlásait, a Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai című

módszertani levélben leírtakat, valamint a 363/2102 (XII.17) Korm. Rendeletet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (ÓNOAP).

Emellett hangsúlyt helyezünk a környezettudatos nevelésre, valamint maximálisan törekszünk a gyerekek és a családi bölcsőde területén dolgozók biztonságára, egészségének megóvására és a minőségi étkeztetésre is (bio és háztáji minőségű, házi ételek felszolgálásával).

A CSALÁDI BÖLCSŐDE BEMUTATÁSA

A Mosolygó Alma Pécs Családi Bölcsőde Pécs belvárosához közel, mégis egy csendes, kertvárosias környezetben található, a Tettye aljában. Régi típusú felújított családi ház, udvar résszel, melyben homokozó is található. Pécs városában a Waldorf iskola mellett két óvoda is működik, előzetes igényfelmérésünk szerint szükség lenne egy óvoda előkészítő bölcsődére a pedagógia iránt érdeklődő családok számára.

TÁRGYI FELTÉTELEK

A garázson keresztül a házba belépve öltöző fogadja a gyerekeket, itt veszik át a benti cipőt és tárolják a kinti holmit, mindenkinek jellel ellátott rekesze és fogasa van, ez megkönnyíti az önálló öltözködést.

Jobbra, egy ajtón keresztül a családi bölcsőde csoportszobájába lépünk, mely a lakás többi részétől elkülönül, azt még nyitvatartási időn túl sem használjuk más funkcióban.

A játékok az ellátott korosztály igényei és fejlettségi szintjének megfelelően vannak összeválogatva, állapotukat folyamatosan figyeljük, szükség esetén cseréljük a készletet.

A fürdőszoba és a WC külön helyiségben található. WC-ben szűkítő és bili is található, és a mosdókagyló akadálymentes elérését fellépő sámlin biztosítja. A fürdőszobában minden gyereknek naponta cserélt kéztörlője, saját fogkefeje és fogmosó pohara van.

A konyha egy légtérben helyezkedik el a nappalival, itt történik az ételek elkészítése. Gurulós tálalószekrény segítségével oldjuk meg a terítést. Az étkezésekhez szükséges evőeszközök, tányérok, bögrék és poharak a konyhában található külön tároló szekrényben / polcon vannak tárolva.

Minden helyiségben van ablak, melyek segítségével az egész lakás jól átszellőztethető.

Vannak gyermek fektető és ágyneműk.

A vegyszereket zárható szekrényben tároljuk, a hűtő ajtaja zárható, a szemetes kukát naponta ürítjük és a komposztot együtt visszük ki a hátsó udvaron kialakított komposztáló ládába, mely a gyerekek játszó terétől elkülönül.

Az udvaron fa játszóház és lefedhető homokozó várja a gyerekeket. A napirend részeként minden nap biztosított a friss levegőn való szabad játék.

A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA, A BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK FORMÁI, KÖRE, RENDSZERESSÉGE, GONDOZÁSI, NEVELÉSI, FEJLESZTÉSI FELADATOK

Célunk a kisgyermek nevelése, gondozása, és az egész család támogatása.

Feladataink:

1. Családok támogatása, a szülői kompetencia fejlesztése

A kisgyermek elsődleges szocializációja a családban történik, a bölcsőde a másodlagos szocializáció színtere, ahol a családi nevelés kiegészítése és támogatása a cél. A bölcsőde és a család között egyenrangú, együttműködő, bizalmon alapuló partneri kapcsolat kialakítása elsőrendű feladatunk. Ennek módjai:

- Családok megismerése: felvételi beszélgetés, családlátogatás
- Beszoktatás: a szülővel együtt, fokozatosan, a gyermek egyéni igényeit szem előtt tartva
- Rendszeres szülői estek: minden hónapban
- Fogadóórák: félévente / igény szerint
- Közös, családokkal együtt rendezett ünnepek, kirándulások, együtt végzett munka: ünnepkörönként
- Segítségnyújtás nevelési kérdésekben a szülői estek és fogadóórák keretein belül
- Napi kapcsolattartás

2. Egészségvédelem és az egészséges életmód megalapozása

Feladatunk a gyermekek testi-lelki egészségének megvédése és fejlődésének biztosítása, és az egészséges életmód mintaadás útján történő megalapozása. A szükségletek egyéni igény szerint való kielégítése a következő gondozási helyzetekben valósul meg.

- Kultúrhigiénés szokások: a helyes kézmosás módjának és rendszerességének megtanulása, orrfújás és papírzsebkendő használat elsajátítása, étkezés evőeszközzel (kanál, villa)
- Szobatisztaság: szülőkkel együttműködve a szobatisztává válás segítése, önálló WC használatra való szoktatás
- Tisztálkodás: fogmosás ebéd után
- Öltözködés: segítségnyújtás a kisebbeknek, önállóságra való törekvés a nagyobbaknál egyéni szükséglet szerint
- Levegőzés: mindennapos mozgás a szabad levegőn, az időjárásnak megfelelő ruházatban, minden időjárási körülmények között a védett udvaron
- Étkezés: életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozás, gyerekekkel közös terítés, reggeli, tízórára gyümölcs, két fogásból álló, helyben főzött ebéd

3. Érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Elsődleges célunk olyan szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtése, amely megfelelő háttérrel biztosít a kisgyermek személyiség fejlődéséhez. A bölcsőde lehetőséget teremt újabb társas kapcsolatok megtapasztalására és a társas kompetenciák fejlesztésére.

- együttélés szabályainak megismerése és elfogadása
- világos elvárások és határok megfogalmazása és betartása
- gyermek tisztelete, énérvényesítés, tolerancia, együttműködés gyakorlása különböző helyzetekben
- ingergazdag nyelvi környezet biztosítása, kommunikáció folyamatos fenntartása

- érzelmek felismerésére és kifejezésére való ösztönzés

4. Megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Feladatunk a minél változatosabb tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása a kisgyermek számára.

- szabad játék feltételeinek megteremtése
- mintaadás és figyelő jelenlét a nevelő részéről
- önálló próbálkozás és kreativitás támogatása
- döntési képesség fejlesztése

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELENEK MÓDJA

Az ellátást igénybe veheti minden, Baranya megyében élő 1 éves és 3 (4 , illetve SNI esetén 6) éves gyermek (2015.évi CCXXIII. törvény alapján) Bölcsődei ellátás keretében az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig, b) a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig, c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig, cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani. Amennyiben a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható,

nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig. A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

Az ellátást a gyermekek szülője illetve törvényes képviselője igényelheti. Ennek módja a jelentkezési lap kitöltése, valamint az együttműködési megállapodás aláírása, a házirend és a szakmai program megismerése és elfogadása, valamint a térítési díj megfizetése.

A szolgáltatás lehetőségéről tájékoztatót találhat a településen elhelyezett szórólapról, a családi bölcsőde Facebook oldaláról, a védőnői szolgálattól, tartalmáról tájékozódhat telefonon és e-mailben.

Az R. 4/A. § (1) bekezdése e) pont szerint a szolgáltatás igénybe vétele önkéntes és folyamatos. A gyermekek felvétele a szülővel, törvényes képviselővel kötött megállapodás alapján történik. Az ellátással kapcsolatos megállapodás tartalmazza a gyermekvédelmi törvény szerint kötelező elemeket és a szolgáltatással kapcsolatos egyéb jogokat és kötelezettségeket.

A megállapodás megkötése előtt tájékoztatjuk a szülőket a házirendről (melyből egy példányt átadunk számukra, de az öltöző falán is megtalálható a fenntartó által elfogadott és aláírt verzió). Az ellátás alatti tájékoztatás a gyerekek fejlődéséről folyamatos, fogadóóra, illetve szülői estek keretein belül.

Nyitvatartási időn kívül igény szerint időszakos gyermekfelügyeletet biztosítunk. Ennek személyi és tárgyi feltételei adottak.

A MOSOLYGÓ ALMA PÉCS CSALÁDI BÖLCSŐDÉBEN KIALAKÍTOTT NEVELÉSI ÉV RENDJE

Egy családi bölcsőde keretei jóval több teret adnak a családi életmód kialakításához, mint a hagyományos bölcsőde szabályai. Így például beleférhet a napirendbe az évszakok változásaira és a keresztény ünnepekre való alapos felkészülés, azokkal való együttélés és mélyebb megértés, átélés.

A felnőttek számára is sokszor nagy segítség, hogy tudja: a tél után mindig eljön a tavasz, az éjszaka után a hajnal. Életünk ritmusa rendet, biztonságot, fogódzókat ad a világ zűrzavarában.

Tudván, hogy a gyerekeknek mekkora kapaszkodó és mennyire segíti a fejlődésüket a napirend, különösen alkalmasnak tartjuk a közösségi életbe való bevezetésükre a családi bölcsődét, mint ellátási formát.

Ha a nap bizonyos szakában mindig ugyanaz történik, hamar szokássá alakul, amiben a gyerekek biztonságosan közlekednek és jól érzik magukat. Tudják, mi után mi következik, nő az önállóságuk, az önmagukba vetett hitük, a magabiztosságuk. És nem utolsó sorban, ha már gördülékenyen követik a tevékenységek egymást, egyre kevesebb utasítást kell adnunk, ami szintén sokat segít az önbizalom kialakulásában. Oldódik a szorongás, és elmúlik a félelem az ismeretlentől.

Amikor a szülők úgy döntenek, hogy először egy „idegenre” bízzák a gyermeküket, aki eddig csak az övék volt, az nagy bizalmi kérdés. Itt a családi bölcsődében igyekeztünk olyan körülményeket teremteni, ami mintázza egy család életét, ehhez ideális a megengedett 7 fős gyereklétszám. Így van idő kipróbálni sok mindent a főzéstől a kukoricabontásig, a festéstől a gyapjúkép készítésig, sőt! Kenyeret, sütit sütni is lehet.

Mindezt egy udvarral rendelkező családi házban ahol a gyerekek a szabad játék mellett a kerti munkákban: - tavasszal veteményezés a balkonládákban – ősszel betakarítás, levélgyűjtés - is részt tudnak venni.

NAPI, HETI, ÉVES REND

A **napirend** minden nap ugyanolyan (az ünnepnapokat kivéve), és ezzel a heti rendhez hasonlóan segíti a gyermeket az idő tagolásában. A napirend azonban nem pontos, perchez kötött időhatárokat jelent, hanem a dolgok **egymásutániságát**. Az alábbiakban ugyan megadunk idő-intervallumokat, de nem fogjuk pontban kivenni az elmélyülten festegető gyermek kezéből az ecsetet, hanem megvárjuk, míg a gyermekcsoport *hangulata* zökkenőmentesen megengedi a váltást, valamikor plusz-mínusz 10 perc eltéréssel az itt megadott időpontok körül.

A bölcsőde mindig ismétlődő napi, heti, éves ritmusa fogódzót és biztonságérzetet ad a gyerekeknek, akik ezek segítségével biztosabban

tudnak tájékozódni az őket körülvevő világban. Fontos a kiszámítható ismétlődés, a ciklikusság visszatérő rendje.

Az éves rend váltakozását a keresztény ünnepekörök és a természet körforgása határozzák meg.

A hetirend a felkínált művészeti tevékenységeken keresztül ad biztos támpontot a hét napjai egymásutániségában: hétfőn rajzolunk, kedden gyapjú képet készítünk, szerdán festünk, csütörtökön cipót gyúrunk, pénteken gyurmázunk.

NAPIREND

A napirend segíti a gyermeket az idő tagolásában. Ez nem pontos, perchez kötött időhatárokat jelent, hanem a dolgok egymásutániségát.

7.30- 9.45 érkezés, szabad játék, folyamatos reggeliztetés

9.45-10.00 tízórai gyümölcs, rendrakás

10.00-10.30 székkör, körjáték, reggeli torna, öltözés

10.30-11.30 levegőzés, udvari játék

11.30-11.45 átöltözés, kézmosás, terítés

11.45-12.15 ebéd

12.15-12.30 fogmosás

12.30-12.45 művészeti tevékenység

12.45-13.00 mese

13.00-13.15 hazamenés

*szabad játék*¹: A *szabad játék* ideje alatt a gyerekek szabadon, az általuk kitalált játékokat játszhatják a szobában lévő játékokkal. Ezeket úgy válogatjuk össze, hogy ne csak kész játékok legyenek, hanem a fantáziájuk segítsen pl. házzá alakítani az asztalokat, székeket, színes kendőkkel leterítve.

A szabad játék azt is jelenti, hogy a felnőtt nem irányít, nem szól bele, és engedi, hogy a felmerülő nézeteltéréseket, konfliktusokat is maguk oldják meg, de ehhez az első időszakban segítséget nyújt, mintát mutat. Nincs árulkodás, és a felnőtt csak akkor lép közbe, ha bármelyik gyerekre nézve veszélyt érez.

Ebben az időben lehet rajzolni is, a gyerekek számára elérhető helyen lévő természetes anyagból készült (méhviasz) téglával. Nincs irányítás, kötött téma – így a szabad rajz és játék lehetőséget teremt arra, hogy kirajzolja, kijátssza magából a gyerek a feldolgozatlan élményeket, feszültségeket.

*gyümölcs és tea*²: Fontos, hogy a gyerekek nem egyik pillanatról a másikra kényszerülnek abbahagyni a játékot és mivel az óra és az idő nem azt jelenti számukra, mint a felnőtteknek, ezért a gyümölcs és a tea érkezése jelzés nekik, fel tudnak készülni arra, hogy hamarosan összepakolás kezdődik.

*rendrakás*³: A gyerekek énekelve, a felnőttet utánozva, követve (hiszen ez az időszak az utánpótlás és példakép kora. Nagy a felelőssége a felnőttnek, hogy mit cselekszik és mond, hiszen ezt tanulják, utánozzák a gyerekek.) teszik az összes játékot, asztalt, széket a jól kialakított, megszokott helyére. Mindennek megvan a maga helye.

Mindenkinek megvan a maga feladata, segíthet a pakolásban, vagy a székkör elkészítésében, érettségtől és habitustól függően. Ez után mindenki kimegy kezet mosni, és a székkörben ülve várja, hogy az utolsók is megérkezzenek.

Azzal, hogy a napirend része- játék, WC-zés után, evés előtt- a kézmosás, természetes szokássá válik a gyerekek számára és egy idő után ezt a tevékenységet is önállóan, utasítás nélkül tudják végezni.

*székkör és körjáték*⁴: a szoba egyik sarkában kialakított – az évszaknak, ünnepkörnek megfelelően színes selyemkendőkkel, virágokkal díszített – asztal köré ülünk le és meghitt, egymásra figyelő beszélgetés kezdődik, ahol mindenki elmesélheti az élményeit, számba vesszük a hiányzókat, és szeretettel gondolunk rájuk, hogy legközelebb ők is itt ülhessenek velünk. A meselabdát az év elején közösen készítjük el, amibe minden nap belemondhatja, aki szeretné, az élményeit, örömeit, fájdalmait.

A körjáték az évszaknak, ünnepkörnek megfelelően összeválogatott verses, énekes, mondókás, mozgásos játék. Ezt a felnőtt állítja össze, ő mondja, mutatja, énekli – a gyerekek pedig kör formában mozogva utánozzák őt.

2-3 hétig ugyanaz a játék, így minden gyerek megtanulja, és szívesen játssza már a 3. – 4. naptól. Úgy tanul, hogy közben játszik és örömet él át.

Hatása jelentős a beszéd és mozgásfejlesztés terén.

*művészeti tevékenység*⁵: A közös, kreatív munka nemcsak a kézügyesség fejlődésében játszik fontos szerepet a gyerekek életében, hanem a fantázia, szépérzék, az önálló képalkotás, az önkifejezés kialakulásának segítségével is.

*Mese*⁶: Kézmosás után, a hangszer hívó hangjára mindenki elveszi a párnáját, körbe ülünk, gyertyát gyújtunk és elkezdődik a mese. A mese végét is a hangszer jelzi. Ezután elénekeljük a búcsúdalt, elköszönünk egymástól, mindenki helyére teszi a mesepárnát és kimegy az öltözőbe, ahol várják őket

a szülők. Fontos, hogy ne a gyerek várja a szülőt, hanem mindig a szülő várja a gyereket – így szívesen, félelem nélkül válik el az otthontól, mert tudja, mindig mese után várja őt az anyukája vagy apukája.

HETI REND ÉS MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉGEK

A heti ritmus részeként, az ételek mellett a kézműves tevékenységeknek is megvan a hét egy bizonyos napjához kapcsolódó jellemzője.

Hétfőnként rajzolunk, méhviasz krétákkal. A téglakréták fogása egyszerű ennek a korosztálynak, természetes anyagból készül, így nem nagy baj, ha időnként még megpróbálják bekapni. A gondozónők formára vágják a rajzlapokat, alátétként táblát használunk és egy kis mondókéval vezetjük be: „Jártam én az égbolton, láttam ott egy csillagot, felmentem és lehoztam és a kezembe adtam.”

Keddenként gyapjúképet lehet készíteni. Ehhez év elején kell a felnőttek előkészülni: minden kisgyereknek 2-3 fatáblára vastag gyapjú anyagot kell ragasztani, a sarkukba oda legyen hímezve a neve vagy a jele. A foglalkozás során színes gyapjúból lehet kis darabkákat kitépkedni, és a táblára tenni: a kis gyapjúsálak odatapadnak a gyapjú alaphoz. Csodálatos mintákat, alakokat képesek így a gyerekek megalkotni.

Szerdánként akvarellfestéssel foglalkozunk. Az akvarellfesték erősen higított „lé”, amit a három alapszínben (sárga, piros, kék), kis poharakban teszünk ki az asztalra. A festéket és az akvarellpapírt reggel a gyerekek érkezése előtt elő kell készíteni (a lapok mindkét oldalát vizes szivaccsal alaposan áttörölni, és rajztáblára simítani). A kész festményeknek legalább 2-3 napot száradni kell.

Az ecseteket és festékes poharakat festés után együtt elmoszuk a gyerekekkel, és feltöröljük a padlót. Az akvarellfestékekkel nehéz bánni, mert nem lehet vele pontos vonalakat húzni – ez a gyermek számára azt üzeni: nem tudnak ugyan mindent befolyásolni, de a végeredmény így is gyönyörű lesz. Nagyszerű feszültség-levezető, és hangulatjavító hatása van, a színek szépen egybefolynak, és új színek alakulnak ki.

Csütörtökön közös cipósütés a program. Ehhez kovással kell előkészülni, de a tésztát már együtt gyúrhatjuk meg. Mindenki kap egy kis darab tésztát, és azt tetszőleges alakúra formázza, majd délután hazaviheti. A kutatások szerint a gyurmázásnak szobatisztaság előkészítő, segítő hatása is van, ezért két egymás utáni napon is hasonló tevékenységet kínálunk a kicsiknek.

Pénteken méhviasz-gyurmával gyurmázunk. A méhviasz előnye a „hagyományos” gyurmával szemben, hogy teljesen természetes alapanyagú, így az sem baj, ha véletlenül kicsit megkóstolják a gyerekek. Emellett nem húti ki a kis ujjakat: az agyag például hőt von el a kéztől, ez a gyerekeknek nem jó, hiszen az ő hőháztartásuk még fejletlenebb, mint a felnőtteké. A gyurmázás sok készségre, rész képességre van fejlesztő hatással.

Pénteken kirándul a csoport. A tervezett fejlesztési feladatok mellett ezeknek az természetjárásoknak legalább ugyanakkora szerepe van a személyiségfejlődésükben, a környezettudatosságuk, odafigyelésük, nagymotoros mozgásuk alakulásában.

A napirend, a tevékenységek, a hetirend és az ünnepkörök ritmikus váltakozása egy keret, egy "ölelő kar", ami biztonságot, a biztonságon belül pedig szabadságot ad.

Szabadságot ad arra is, hogy néha változzon a rend (pl. egy születésnap vagy ünnep alkalmával) figyelve arra, ne hogy belemerevedjünk a szokásokba.

GONDOZÁS, EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

A gondozási feladataink a gyerekek életkorából és a családi háttérük különbözőségeiből adódóan eléggé sokrétűek. Általában a beszoktatás idejére tehető a szobatisztaság elérése, ebben a szülőkkal együttműködve, az általuk preferált módszerekkel segítjük a gyerekeket. Minden WC használat után és étkezés előtt kezet mosunk. A helyes sorrendben segítik őket a mosdókagyló felett elhelyezett folyamatábrák, amik egy autista kisfiú után maradtak nálunk, de a tipikus fejlődésű gyerekeknek is támaszt nyújtanak.

Az étkezés legtöbbjüknek kanállal és kézzel önállóan megy, ittlétük során megtanulják a villa és a szalvéta helyes használatát is. Az orrszívók elterjedt használatának köszönhetően meglepően sokan érkeznek úgy a csoportba, hogy nem tudják, hogyan kell az orrukat kifújni, de a téli náthás időszakban mindenkinek van alkalma megtanulni, ehhez segítségül szoktuk hívni a „tollfújós játékot”. Hat óras ittlétük alatt, évszaktól függően, mindennap töltünk időt a szabad levegőn, így biztosítva a levegőztetést és a teret a több mozgást igénylő

játékokhoz. Ebéd után hazamennek és otthon pihennek, de szükség szerint tudunk biztosítani délutáni gyermekfelügyeletet, ehhez rendelkezésre áll matrac és fektető.

A bölcsődei nevelés feladatai a fent részletesen kifejtett pontokon túl:

- A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése
- Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása
- Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése
- A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Főbb feladatok:

1. a gyermek beszoktatása
2. a gyermekek napirendje – fent részletezve
3. szobatisztaságra nevelés, WC használat
4. mosakodás
5. öltözködés
6. alvás, pihenés
7. levegőzés
8. étkezés – saját konyháról biztosítva, lásd fent.
9. játék
10. ünnepek

A SZÜLŐKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS SZÍNTEREI

Nem titkolt célunk, hogy több folyamatba a szülőket is be tudjuk vonni. Maradandó élmény, amikor a munkában megfáradt anyukáknak és apukáknak bepillantást engedünk abba, hogy mi mindennel dolgozunk mi is nap, mint nap. Az évkör időszakai rendszerint ünneppel zárulnak, mely egy interaktív, közös élményt nyújtó esemény. Az egész évünk, ünnepeink és napjaink a belégzés-kilégzés ritmusára épülnek. A szabad játékot kötött foglalkozás, a benti foglalkozásokat a kinti, a találkozást elválás követi. Minden időszakra felkészülünk, majd az ünnepet a lezárás, feldolgozás időszaka követi, szünet formájában, melynek hosszát igyekeztünk a dolgozó szülők időbeosztását figyelembe véve kialakítani.

Minden hónapban szülői estét tartunk, ahol a szülőknak bemutatjuk az adott időszak művészeti foglalkozásait, amit ki is próbálhatnak, valamint megbeszéljük a felmerülő kérdéseket. Ezeken túl igény esetén egyéni fogadóórákat is tartunk, ahol a gyermekeket érintő pedagógiai kérdéseket megbeszélhetjük. A gyermek megfelelő fejlődése érdekében, a pedagógiai kérdések tekintetében szívesen felvesszük a kapcsolatot a szülő által javasolt szakemberekkel, illetve a helyi pedagógiai szakszolgálattal.

A családi bölcsőde igénybevételének feltételeit a szülőkkel kötött együttműködési megállapodás, valamint a napköziben kifüggesztett házirend és egyéb dokumentumok (pl: étrend, telefonszámok listája, nemdohányzók védelméről készített tájékoztató, stb) tartalmazza.

AZ ELLÁTÁSI IGÉNYBE VEVŐK JOGAI:

Az ellátást igénybe vevőknek joga van

- a szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni.
- Joga van minden fontos kérdésben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, dokumentumokba való betekintéshez.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- A szolgáltatás vezetője köteles biztosítani, hogy az ellátott adataihoz, a vezetett nyilvántartásokhoz illetéktelen személy ne jusson hozzá.
- Az ellátást igénybe vevők, az ellátást nyújtó kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal élhetnek, melyet a szolgáltatás vezetőjéhez lehet szóban vagy írásban benyújtani. Az írásban beadott panasz kezelés egyéni, vagy ha egy javaslat, észrevétel több szülőt érint a gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége az öltöző falán kifüggesztve található, tájékoztatás a vele kapcsolatos jogorvoslati lehetőségről szóban vagy telefonon kérhető.

A családi bölcsődében dolgozók számára biztosítandók az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételek.

- A munkatársnak joga van véleménye kinyilvánítására, munkája elismerésére és megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést.
- Emberi méltóságukat és személyiségi jogaik tiszteletben tartását.
- Segítséget szakmai tudásuk gyarapításához.

A CSALÁDI BÖLCSÖDÉN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

A családi bölcsődében történetekért annak vezetője felel. A munkatársak és a segítő szakemberek bevonásával havonta tartanak esetmegbeszélő konferenciákat.

A felmerült problémákat a szülők és az itt dolgozók is a vezető felé jelezhetik szóban vagy írásban, utóbbi esetben a megkeresést követő 15 munkanapon belül írásban kapnak választ.

A Mosolygó Alma Pécs Családi Bölcsőde működése során folyamatos munkakapcsolatot alakít ki a következőkkel:

- a gyermekvédelmi szakellátás intézményhálózata
- más szociális alapszolgáltatók, a kistérségi intézmények
- a településen működő többi családi bölcsőde vezetői
- a különböző - elsősorban szociális célokra szervezett - civil szerveződések, alapítványok
- a gyógypedagógiai szakszolgálatok
- nevelési tanácsadók

- a szakhatóságok, különösen az ÁNTSZ
- a rendőrség
- egyéb, itt nem felsorolt, a szolgáltatás tevékenységi körét érintő, azt segíteni tudó intézmények, szervezetek.

Az együttműködés keretében biztosítani kell a szükséges információk átadását, a kölcsönös konzultációkat és tapasztalatcseréket az adatkezelési szabályok betartásával.

Az együttműködés során az érdekelt intézmények és a családi bölcsőde lehetőség szerint írásban, vagy szóban közlik egymással azokat az adatokat, panaszokat, vizsgálati eredményeket, stb. amelyek a közös célok eléréséhez, illetve a közös feladatok legjobb ellátásához szükségesek. Ha az iratok átadása nem lehetséges, akkor azokat betekintésre kölcsönösen egymás rendelkezésére bocsátják.

A családi bölcsőde az együttműködés keretében vállalja az igénybe vevő továbbirányítását az együttműködő szervezetek szolgáltatásai felé. Az ellátottak egyéni gondozási tervének kialakításában, megvalósításában, szükség esetén az együttműködő fél bevonását kezdeményezi. Folyamatos kapcsolattartást kezdeményez az együttműködő szervezetekkel konzultáció, esetmegbeszélés, szakmai munkacsoport formájában. A családi bölcsőde szolgáltatásairól tájékoztató anyagokat készít és eljuttatja a partner szolgáltatásokhoz, intézményekbe.

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK ELLÁTÁSÁNAK MÓDJA ÉS TARTALMA

A családi bölcsőde alaptevékenysége mellett igény szerint fogadunk 2 fő sajátos nevelési igényű gyereket. Az eddigi (összesen 7 éves) szakmai tapasztalat alapján leginkább autista, de enyhe értelmi fogyatékos vagy Down szindrómás gyereket is várunk.

Az ő nevelésük inkluzívan történik, az egyik nevelő segíti őket abban, hogy a napi ritmusba be tudjanak tagozódni. A fejlesztésük alapvetően nem a családi bölcsődében történik (hanem a szülő által választott terápiás módszerekkel, egyénileg, családi napközín kívül), mindazonáltal gyógypedagógus közreműködésével minden nap kapnak külön feladatokat a napköziben is. A gyógypedagógus heti egy alkalommal foglalkozik a rászoruló gyerekekkel (nem csak az SNI hanem a bármilyen téren elmaradást mutató többi kisgyerek is igénybe veheti a szolgáltatást). A gyógypedagógus útmutatása alapján a hét többi napján az általa hátrahagyott feladatokat közösen oldjuk meg, minden nap a szabad játék idejében külön foglalkozást biztosítva az arra rászorulóknak.

Célunk a sikeres óvodai, később iskolai integráció elősegítése, ennek érdekében a fentebb leírt szervezetekkel folyamatos együttműködésben dolgozunk. A vezető részt vett a Vadaskert Alapítvány autizmussal kapcsolatos tréningjein, annak érdekében, hogy a PECS és napirendi kártyás módszerrel kommunikáló kisgyerekek sikeres integrációját elősegítse.

Természetesen más terápiákat alkalmazó családokat is szívesen látunk. Célunk, hogy az otthoni módszereket tiszteletben tartva, a szülővel és a szakemberekkel való szoros együttműködésben egy olyan elfogadó légkört biztosítsunk a hozzánk járó speciális igényű gyerekeknek, ahol fejlődésük kiteljesedhet, főleg a kortárs csoport „húzóerejének” hatására.

Készítő neve: Bernáth-Vaslabán Krisztina

A szakmai programot a fenntartó elfogadta, hatályos 2021. január 1.-től.

Érvényesség ideje: 2021. január 1.től 2026. január 1.-ig, módosításig vagy visszavonásig

Módosítva: 2021 szeptember 1. és 2022. május 9.